

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:

34170 Gorica, Riva Piazzetta, 18 - Tel. 83-177

PODUREDNIŠTVO:

34135 Trst, Vicolo delle Rose, 7 - Tel. 414646

Letna naročnina, Italija Lir 8.000

Letna inozemstvo » 13.000

Letna inozemstvo, USA dol. 15

Poštno čekovni račun: štev. 24/12410

Leto XXIX. - Štev. 22 (1455)

Gorica - četrtek, 2. junija 1977 - Trst

Posamezna številka Lir 200

Otročji strah na Slovenskem

Odrasli radi strašijo otroke z bavlavom, ki ga nikjer ni, ki pa more otroke prestrašiti, da so bolj pridni. Te pedagoške metode se oprijemajo tudi slovenski partiji in njih pomočniki, ko govorijo o klerikalizmu na Slovenskem. Z njim strašijo Slovence, posebno mlajše, kot da bi šlo za povodnega moža ali za pehro babo, ki ugrabljata otroke. Mnogi jim verjamejo in jim je klerikalizem postal glavno strahilo iz preteklosti, v sedanosti in za prihodnost.

Med temi niso samo sedanji partijski voditelji Setinec, Ribičič, Popit in drugi, temveč tudi revija »Znamenje« in njegovi uredniki. V prvi letošnji številki napr. piše: »Cerkev na Slovenskem bi morala jasno priznati zmotnost klerikalizma in poškodnost njegovih posledic v drugi svetovni vojni, med osvobodilnim bojem... Vsi dobro misleči ljudje pri nas bi si morali prizadevati za takšno ozračje, ki bi že v kalu zadržalo pojave klerikalizma in sektaštva...«

Potem je tu dr. Jurij Zalokar, ki nikoli ne sme manjkati, kadar gre za klerikalizem. V »Delu« z dne 12. marca t. l. znova zahteva, naj ljubljanski nadškof in metropolit izreče »besedico obžalovanja« zaradi preteklosti.

Za vsemi temi se je oglasila še »Družina« in 6. maja letos prinesla članek, v katerem ponatiskuje spomenico, ki jo je 11. julija 1945 prebral ob prisotnosti zastopnikov svetne in redovne duhovščine ljubljanske škofije pred predsednikom slovenske vlade Borisom Kidričem in notranjim ministrom Zoranom Poličem generalni vikar Anton Vovk. »Družina« je verjetno spomenico ponatisnila, da sedanje oblasti opozori, da je slovenska Cerkev svoj »klerikalizem« že obžalovala.

V spomenici so zastopniki ljubljanske škofije izrazili pripravljenost podpreti delo novih oblasti za vsakršno blaginjo naroda ter veselje nad osvoboditvijo izpod jarma okupatorja. Vladi so izrekli svojo vdanost, spoštovanje, pokorščino in zvestobo. Nadalje so obsodili vsako zanemarjanje domovinske dolžnosti, zlasti pa še zavestno izdajstvo nad narodom. Obžalovali so, da so take in podobne napake v usodni dobi okupacije zagrešili tudi nekateri katoličani in celo nekateri duhovniki. Toda pri tem jih ni vodila zlonamernost, temveč strah pred brezboštvom, nepoučenost, propaganda, napačno in včasih tudi naravnost neresnično poročanje časopisov ter pritisk okupatorja.

Precej dolgo spomenico so zastopniki ljubljanske škofije sklenili takole: »Zelimo, da bi bila naša narodna slovenska in naša zvezna vlada po tej naši spomenici prepričana, da se duhovščina ljubljanske škofije z razumevanjem svojih sodobnih verskih in narodnih nalog iskreno želi vključiti v novo Jugoslavijo.«

SLOVENSKE CERKVE MED VOJNO NI BILO

Poleg pisanja v »Znamenju«, v »Delu« in »Družini« smo zasledili članek v zvezi s »klerikalizmom« slovenske Cerkev tudi v mesečniku za slovenske izseljence »Naša luč« (št. 5, 1977), kjer se neki bralec tudi oglašuje v tej zadevi. Vendar se nam zdi, da gre do vseh omenjenih in mnogi drugi pri vsej zadevi mimo bistva, kot se rado zgodilo, kadar gre za strah, ki je znotraj volit ter ga zunaj nič ni.

Vsi danes govorijo o »slovenski Cerkvi« in mislijo na slovenske vernike, ki živijo pod slovenskimi škofi v SR Sloveniji, in tudi na tiste, ki so zunaj meja Jugoslavije, so pa kot Slovenci del ne samo slovenskega naroda, temveč del slovenske Cerkev.

Vsi ti ne pomislijo, da je pojem »slovenska Cerkev« v zgornjem smislu sad pokoncilskega gledanja na Cerkev. Pred koncilom so imeli škofje cerkvene pokrajine, katerim na čelu je bil škof-metropolit. Slovenci pa takrat nismo imeli svoje cerkvene pokrajine. Tako mariborska kot ljubljanska škofija sta bili neposredno podrejeni Apostolskemu sedežu. Potem

smo živeli še v celovski in tržaški škofiji ter v goriški in videmski nadškofiji. Kdo je torej med vojno predstavljal »slovensko cerkev«, da bi mogli o njej govoriti?

Mariborski škof dr. Jožef Tomažič je med vojno bil dejansko v hišnem priporu, njegova duhovščina v glavnem izgnana v Srbijo. Celovski škof Adam Hefter je bil Nemeč, tržaški škof ter goriški in videmski nadškof so bili Italijani. Kdo je torej bil na čelu »slovenske Cerkev«? Ljubljanski škof je praktično imel jurisdikcijo le v tedanji ljubljanski pokrajini, na Gorenjsko ni smel, ker je bila že priključena Tretjemu rajhu. Ali naj bi on takrat predstavljal slovensko Cerkev? Mislim, da vsak uvidi tak nesmisel in vendar vsi govorijo o krivdi slovenske Cerkev med vojno, ki je ni bilo, in o njenem klerikalizmu, ki ga prav tako ni mogli biti.

Tiste, ki znajo latinski, opozarjam, da gre tu za znamenje »qui pro quo«. Med vojno se namreč ni postavila po robu Osvobodilni fronti slovenska Cerkev, ki je ni bilo, temveč se je slovensko ljudstvo odločilo za OF ali proti njej. Kakor so bili razdeljeni verniki, so bili razdeljeni tudi duhovniki.

Zato je znano zgodovinsko dejstvo, da so bili med duhovniki tudi nekateri za OF, drugi pa proti njej in to v vseh slovenskih škofijah. Tudi tedanji škofje slovenskih vernikov so eni bili proti OF, drugi so pa molčali in morda tiho z njo simpatizirali.

Zadržanje škofa Rožmana med vojno je bila njegova osebna odločitev, ki je ni sprejel na posvetovanju z ostalimi škofi slovenskih vernikov in niti ne na ukaz iz Vatikana. Naj je bilo pravilno ali ne, vsekakor ni predstavljal »slovenske Cerkev«. Zaradi tega sedanja pokoncilska slovenska Cerkev nima ne zaslug ne graje zaradi ljubljanskega škofa dr. Gregorija Rožmana, kakor tudi ne zaradi ostalih tedanjih škofov slovenskih vernikov, tj. Hefterja, Nogare, Margottija in Santina.

ZAKLJUČEK

Če ima kdo kaj obžalovati, naj obžaluje zase in v svojem imenu ne pa v imenu slovenske Cerkev. Zaradi tega prenehajmo tudi strašiti s »klerikalizmom slovenske Cerkev« med vojno.

K. H.

Politični potres v Kremlju

Vsaka vladavina je šla skozi zgodovino preko raznih razvojnih procesov. In poleg abstraktne vladavine, republike ali monarhije, demokracije ali diktature katere koli barve ali izvora je vedno igrala posebno, da, pravzaprav bistveno vlogo — oseba. Oseba v smislu državniške in politične osebnosti, ki je tej vladavini vtisnila svoj pečat in ji nekako vdihnila svojo dušo. Aleksander Veliki, Cezar, Karel Veliki, Friderik Rdečebred, pa v novejši dobi spet Napoleon ali Metternich do današnjih motogcev. Naj ta zgodovinski preblik ne izvenjemo retorično, toda dejstvo je, da se v zgodovini vsake države politična igra nujno prepleta z osebo vlogo državnika, ki jo vodi.

Dandanes so podobne igre prav tako na dnevnem redu. V svobodnem svetu pridejo in grede Kennedyji, De Gaulli, Nixon, v komunističnem sistemu enako pridejo in grede Hruščevi, Malenkovi, Rakosiji itd. Razlika pa je v tem: v svobodnem svetu gre za zamenjavo, včasih tudi neizprosno (glej Watergate!), medtem ko gre v komunističnem redu za pravo ne le politično, temveč tudi civilno izginotje spodrinjenega ali odstavljenega motogca. Medtem ko npr. v ZDA bivši predsednik Nixon mirno daje intervjuje na televiziji in tako obvešča milijone in milijone ljudi ne le doma, pač pa tudi po svetu, v Sovjetski zvezi izginotje tudi največji državnik tako nenadno, kot bi jih pogoltnila kaka skrivnostna in neznana dimenzija.

VČERAJ HRUŠČEV, DANES PODGORN

Vsi se še spominjamo nenadnega in bučnega padca nekdanjega, danes že pokojnega sovjetskega prvaka Nikite Hruščeva, ki je kar čez noč prišel ob svoji glavni funkciji partijskega tajnika in predsednika vlade Sovjetske zve-

ze. Kratek komunike uradne agencije Tass je v par vrsticah likvidiral umik dotedanjega vsemogočnega voditelja, češ da ga je Prezidij CK KP ZSSR razrešil uradnih dolžnosti. Potem molk. Večletna karantena v dači blizu prestolnice, navidezno mirno življenje. (Malenkov je končal kot direktor neke elektrarne v Sibiriji, Bulganin kot ravantelj Državne banke, in podobno...). Sic transit gloria mundi!

Pred dnevi smo izvedeli — zopet v dveh vrsticah agencije Tass — o odstavitvi sovjetskega državnega poglavarja Nikolaja Podgornega z mesta v partijskem politbiroju glavnem vodstvenem organu ZSSR. V ruskem tekstu so zapisali, da ga je politbiro »osvobodil« mesta v partijskem vodstvu. To pomeni z drugo besedo, da so ga dobesedno odstavili. Niti besedice pojasnila, niti sledu o kakih vljudnostni frazi, kaj še zahvali!... Zaenkrat je Podgorni še ostal formalno predsednik prezidija Vrhovnega sovjeta Sovjetske zveze, se pravi uradni državni poglavar, toda za koliko časa še?

Dejansko ima vso politično oblast v ZSSR prav politbiro partije, ki šteje 15 članov. Vse drugo je danes v Rusiji le forma. Tako prej omenjeni prezidij Vrhovnega sovjeta (parlamenta), ki ga vodi Podgorni, kot sama vlada, ki ji predseduje Aleksej Kosigin. Slednji pa ima v glavnem vedno le bolj upravne posle ali kvečjemu skrb za ekonomsko politiko države. Edini velmož v nekdanji trojki je danes še Leonid Brežnjev, generalni tajnik komunistične partije. Naj omenimo, da so mu pred kratkim ob sedemdesetem rojstnem dnevu podelili čast maršala Sovjetske zveze. Brežnjev je tudi edina osebnost na vrhu ZSSR, ki danes še uživa nek kult osebnosti (čeprav v mnogo manjši meri od Stalinovega, ali, če pogledamo nekoliko bliže, od Titovega).

NACRT NOVE SOVJETSKE USTAVE

Nekateri politični opazovalci spravljajo nedavne epuracije v sklad z raznimi dejavniki. Najprej naj bi šlo za resna nesoglasja med Podgornim in Brežnjevom v zunanji politiki. Spominjamo se še na nedavno turnejo Podgornega po Afriki, ki pa menda ni rodila posebnega sadu. Drugi spet pripominjajo, da so v sovjetskih odstavitvah navadno glavni vzroki v notranjepolitičnih dejavnih. Tu imamo v mislih načrte, ki jih ima politbiro v zvezi z razglasitvijo nove sovjetske ustave.

Ustave v komunističnih državah so navadno vse lepe in zelo demokratske. Tako tudi sovjetska, ki izhaja še izpod Stalinovega režima. V njej so državljanom zagotovljene vse mogoče civilne pravice in svoboščine. Izgleda, da bo podobno tudi z novim osnutkom, ki ga mora nato »odobriti« Vrhovni sovjet. Ta organ se bo sestel sredi junija. Opazovalci menijo, da bo gotovo tu prišlo do novih vodstvenih sprememb.

Ko nekateri stavljajo v zvezo nedavno odstavitev Podgornega iz politbiroja in njegov skorajšnji odstop z mesta državnega poglavarja, pripominjajo, da bo verjetno predsedniško mesto zasedel sam Brežnjev. Večina ostalih komunističnih vladavin vzhodne Evrope ima že podobno ureditev. Tako so npr. istočasno partijski tajniki in državni predstavniki Ceausescu v Romuniji, Husak na Češkoslovaškem, Honecker v Vzh. Nemčiji, Tito v Jugoslaviji, pa še kje drugje. Zato naj bi verjetno tudi Brežnjev hotel združiti obe glavni funkciji v eno samo. S tem bi verjetno imel tudi prestižno in formalno lažjo vlogo pri mednarodnih stikih, ko bi lahko v odnosih s Carterjem, predsednikom ZDA, nastopal tudi sam kot predsednik ZSSR. Vsekakor bo bližnja bodočnost že povedala svoje.

Tragična usoda podpisnikov »Listine 77«

Konec prejšnjega tedna je češkoslovaška tiskovna agencija ČTK objavila uradno sporočilo, v katerem je rečeno, da je »v teh dneh končala preiskava kazenske odgovornosti obtoženih Otta Ernesta, Jurija Ledererja, Vaclava Havela in Františka Pavlička«. Besedo bo imelo sedaj državno tožilstvo, ki jih namerava obtožiti, da so že dalj časa sodelovali s tujimi sovražnimi silami in emigrantskimi centralami.

Odkar je »Listina 77« 6. januarja prišla po skrivnih potih iz Češkoslovaške do uredništva največjih zahodnih časopisov, so tamkajšnje oblasti že neštetokrat zaslisevale 230 podpisnikov od skupnega števila 241. Prof. dr. Jan Patočka, stari filozof katoliškega izvora je zaradi zaslisevanja na začetku marca umrl.

Petdesetim podpisnikom so zaplenili rokopise, knjige, pisalne stroje. Dramatika Vaclava Havela, nekdanjega gledališkega ravnatelja Františka Pavlička, režiserja Ernesta in časnikarja Jurija Ledererja so obdržali v zaporu in so jih tedaj tudi formalno obtožili. Skupaj z njimi sta morala prestatiti strahotna zaslisevanja tudi bivši zunanji minister Jiri Hajek in pisatelj Ludvík Vaculík.

Jeleno Masimovo, ženo Pavla Kohouta, so 10. januarja med možovo aretacijo ranili in so jo morali kasneje operirati na nogi. Psihologinja Ivano Simkova so samolastno prepeljali v bolnišnico, ki je oddaljena 90 km od njenega stanovanja, na

to pa jo prisilili, da se je morala kljub zdravnikovemu odsvetovanju vrniti domov. Enkrat doma je zvedela, da so jo med tem odpustili iz službe.

Zaman sta Jiri Hajek in sedaj že rajni Jan Patočka poskušala, da bi ju vlada sprejela in se z njima razgovarjala o stvarih, ki jih »Listina 77« vsebuje. Odgovor je bil, da je za vlado »Listina 77« izključno pravni problem, to se pravi zadeva policije in sodišča. »Kdor seje ovire na pot socializma,« je zapisalo uradno glasilo češkoslovaške komunistične partije »Rude Pravo«, »mora biti pripravljen nositi tudi posledice.«

Kdo so torej podpisniki »Listine 77«? Predvsem je treba reči, da niso samo stari Dubčkovski pristaši kot so nekateri trdili. Seveda so nekateri, vendar jih ni niti za tretjino podpisnikov. Ostali dve tretjini predstavljajo pisatelji, dramaturgi, znanstveniki, filozofi, študentje in duhovniki raznih veroizpovedi ter — kar veliko pomeni v deželi, ki hoče biti zgrajena na diktaturi proletariata — številni delavci.

Idejni zasnovaletci »Listine 77« so bili trije: Jiri Hajek, 66-letni bivši minister v Dubčkovski vladi, Vaclav Havel, mladi avtor satiričnega gledališča in dr. Jan Patočka, katoliški filozof. Pri njeni sestavi pa je odločilno pomagal Ludvík Vaculík. Med podpisniki naj omenimo le najbolj znane med množico oseb raznih starosti, poklicev in izkustvo: Karel Bartošek, zgodovinar, avtor Črne knjige o sovjetskem vdoru; Jo-

žefa Slansky, vdova bivšega tajnika partije, ki je bil usmrčen v času stalinističnih procesov na Češkoslovaškem; František Kriegel, eden voditeljev iz časa »Praške pomlade«; Milan Hübel, bivši direktor višje komunistične šole; Zdenek Mlinar, bivši tajnik centralnega odbora češkoslovaške partije; Jan Lopatka, literarni kritik in Oldrich Hromatka, bivši policijski nadzornik.

In Dubček, simbol in navdihovalec narodne svobode? Njegovega imena ni najti med podpisniki, kar je naravno vzbudilo začudenje. A kasneje se je zvedelo, da je Dubček že od leta 1969 popolnoma odrezan od vseh vesti in novic, kajti v svoji hiši v Bratislavi živi pod stalnim nadzorom policije in je čisto ločen od zunanjega dogajanja. Za »Listino 77« je zvedel šele konec februarja, ter takoj dodal svoj ustmeni priistanek.

Kako zelo kršijo češkoslovaške oblasti »Mednarodno pogodbo o civilnih in političnih ter gospodarskih, socialnih in kulturnih pravicah«, ki je bila sprejeta leta 1975 v Helsinkih ter podpisana tudi od češkoslovaške republike, pokaže primer dramaturga Pavla Kohouta.

Tržaško stalno gledališče je 25. februarja uprizorilo njegovo delo »Roulette« ter ga povabilo, naj bi se predstave tudi udeležil. Kohout pa ni dobil dovoljenja, da bi potoval v tujino. Ves pretresen je nato telefonično odjavil svojo udeležbo in de-

jal: »Ko se zavem, da mi je Češkoslovaška odvzela vsako vrsto dela, ko so mi odvzeli telefon, avtomobilsko izkaznico, delavsko knjižico, osebno izkaznico, izkaznico za bolniško blagajno in stanovanje, imam občutek, da sem že mrtev...«

»Listina 77« — tako se zaključuje ta dokument — želi s pomočjo svojega simboličnega imena poudariti dejstvo, da pričneta svoje delovanje v začetku leta 1977, ki je bilo proglašeno leto pravic političnih pripornikov in v teku katerega se bo moralna konferenca v Beogradu baviti s temo o spoštovanju obveznosti, ki so jih prevzeli v Helsinkih. Prof. Jiri Hajek, dr. Vaclav Havel in prof. dr. Jan Patočka imajo nalogo, da nastopajo kot glasniki »Listine 77«. Oni so pooblašeni zastopati jo tako pred državnimi organizacijami kot pred organizacijami drugih vrst, bodisi pred našo bodisi pred svetovno javnostjo in jamčiti s svojim podpisom pristnost listin, ki bi jih izdelalo združenje »Listina 77«.

In odgovor češkoslovaškega režima na vse to? Patočka je umrl ob zaslisevanjih v ječi, Havela in Hajeka pa čaka proces pred sodiščem. Tako se maščuje režim, ko ga nekdo samo opozori na pravice, ki pritičejo človeku kot državljanu in svobodnemu bitju. In sedaj samo eno vprašanje: Kdo med nami more jamčiti, da bo Berlinguerjev komunizem, ko se priklopi do oblasti, ravnal drugače kot češkoslovaški?

»Cerkvene osnovne skupnosti« v Latinski Ameriki

Na Primorskem se med slovenskimi verniki Skupnosti krščanskega življenja še niso začele uvajati. Razumljivo je, da se naša pozornost obrača na dežele, kjer že delujejo. Nastajajo po mnogih krajevnih Cerkvah po Evropi. Najprej pa so se utrdile v Južni Ameriki, kjer delujejo že dvajset let. Cerkve jih je tam celo uzakoni. Ko se jih odličje ogledamo, nam bodo morda v spodbudo, da bomo začeli misliti, kaj bi naredili tudi pri nas.

PRENOVITEV DUSNEGA PASTIRSTVA V JUŽNI AMERIKI

Znano je, da je v Južni ali Latinski Ameriki največje pomanjkanje duhovnikov. Pred nekaj leti sem se srečal z duhovnikom, ki mi je dejal, da ima v okolici mesta Buenos Aires župnijo s 40.000 verniki in deluje v njej čisto sam. Ljudje so povečini krščeni, verno pa ne živijo, ker niso dovolj poučeni in nimajo priložnosti za nedeljsko bogoslužje.

Angelo Rossi, škof v Barra do Piray v Braziliji (zdaj v Rimu prefekt Kongregacije za evangelizacijo narodov), je leta 1956 začel s pobudo za obširno misijonsko gibanje v svoji škofiji. Za župnije, v katerih ni bilo duhovnika, je pripravil ljudske kateheze, ki so v škofovem imenu zbirali ljudi k poslušanju božje besede in k molitvi. Leta 1956 je bilo že 372 skupnosti, ki so ljudi zbirale vsak teden, da so jim brale kateheze in so ob nedeljah pripravile bogoslužje brez maše. Skupnosti so zbirale ljudi k jutranji in večerni molitvi, so opravljale z njimi devetdnevne, pobožnosti Marijinega meseca, itd. Prve poskuse so izvedli z učiteljicami, ki so prevzele skrb, da so z ljudmi molile. Med ljudskimi katehisti so bili tudi taki, ki so mogli krstiti v sili, duhovno pomagati umirajočim. Zgradili so posebne prostore, ki so služili za šolo, za razlago krščanskega nauka in za gospodinjstvo tečaje. Kadar so dobili duhovnika, so tam imeli tudi mašo. Škof je te skupine obiskoval in pregledoval njihovo delovanje.

V nadškofiji Natal je Cerkve začela s pobudo, da na učinkovit način priskoči na pomoč ljudem, ki niso imeli šol ter so živeli v nevednosti in pomanjkanju. Najprej so si zgradili prostore za zbiranje in za šolo. Spodbujali so ljudi, naj se združijo, da bodo skupaj delali za izboljšanje svojega položaja. Zrastlo je »Gibanje za vzgojo baze«. To gibanje je ustanovilo radijsko postajo, ki je leta 1963 skrbela že za 1.412 radijskih šol v nadškofiji Natal. Po vseh so se zbirale skupine za branje in pisanje, za poslušanje razlage krščanske nauka, za mašo, ki so jo poslušali po radiu, če niso imeli duhovnika.

Izkušnje škofije Natal so sprejele tudi druge pokrajne velike Brazilije. Povsod so se začele ustanovljati majhne cerkvene skupnosti baze, ki so sestavljale osnovno jedro pospeševanja človeškega napredka in oznanjevanja vere. Prvič so bile te »Cerkvene skupnosti baze« (Communidades eclesiales de base ali kratko C.E.B.) po trjane v dušnopastirskem načrtu brazilskih škofov za 1962-1965.

Brazilski škofje so izbrali skupino 15 oseb (duhovnikov, redovnikov in laikov), ki so v petih letih prepotovali vsoto držav in imeli 1.800 tečajev za prenovitev dušnega pastirstva. Po skušnjah te delovne skupine so pocenili delovanje po stvarnem položaju. V načrtu Cerkve v Braziliji so škofole določili za pet let (1965-1970): »Naše župnije morajo imeti po več Osnovnih skupnosti, ki naj se kar najbolj razširijo. Ena od teh skupnosti, ki naj jo vodi župnik, naj bo središče za vse druge v župniji, ustanavlja naj nove in usklaja njihovo delovanje.«

CERKVE OSNOVNE SKUPNOSTI SE SIRIJO

V aprilu 1975 jih je bilo v Braziliji že čez 40.000. Sirile pa so se tudi po drugih državah Južne Amerike. V Hondurasu jih je leta 1975 bilo 6.000. Utrdile pa so se tudi v drugih državah Lat. Amerike. O njih so sklepali škofje v Medelinu leta 1968 in jih uzakonili. Ustanova za dušno pastirstvo Južne Amerike (CELAM), ki so jo škofje ustanovili, pripravila tedne raziskavanja in razmišljanja o delovanju Cerkvinih skupnosti baze (CEB). Latinski Ameriki pomagajo tudi dušnopastirske ustanove iz Severne Amerike in Evrope. Od 1970 do 1974 je bilo 300 tečajev, ki jih je CELAM pripravila za države Južne Amerike in tudi na mednarodni ravni. To dokazuje, kakšen pomen pripisujejo Cerkvenim osnovnim skupnostim v Ameriki in drugod po svetu.

Skupine CEB nastajajo predvsem po deželi med kmetovalci in po okolici velikih mest. Večinoma jih vodijo laiki. Ob strani jim stoji duhovnik, ki ima navadno

v oskrbi več skupin na župnijski in škofijski ravni. Delujejo zlasti med revnim prebivalstvom, manj med srednjimi sloji, skoro nič med bogatini. Največ časa posvečajo poslušanju in razlaganju božje besede, skupnim molitvam in dejavnostim skupine. Usmerjene pa so tudi v socialno delovanje, na politično polje pa le bolj posredno. Zakramente obhajajo v Skupnostih na župnijski ali škofijski ravni (krst, zakon, spoved). Osnovne skupine predlagajo tudi kandidate za razne tečaje, ki jih priredujejo.

ZNACILNE LASTNOSTI CERKVENIH OSNOVNIH SKUPNOSTI

Skupine imajo le toliko ustroja, kolikor je nujno potrebno; bolj se zavzemajo za delovanje. Moremo reči, da so te nove Skupnosti Cerkev, ki se prenavlja. Nikdar doslej ni bila Cerkve popolna, ni danes in ne bo nikdar v bodočnosti. Sestavljajo jo grešni ljudje, ki so na potovanju proti večni domovini. Vedno se bodo pojavljale v njej nove težave, bodo nastajali novi problemi, ki bodo zahtevali novih rešitev. Osnovne skupnosti bi hotele prispevati k rešitvi v sedanjih razmerah v našem času. Nočejo biti samo oporečništvu, nasprotujejo pa površnosti, nedelavnosti, lenobi, nepristnosti. To je Cerkev, ki se zanima za človeka v uboštvo, nevednost, zatiranju, delati hoče za božje kraljestvo. Poudarja evangeljsko poslanstvo in delovanje v skupnosti. Ne dovoljuje se, da bi se člani skrivali v brezimni množici, vsi se udeležujejo pogovorov in prostovoljno sprejemajo razne naloge.

Na splošno vsaka Skupnost rešuje vse probleme okolja, v katerem žive. Včasih pa se omejujejo na kakšno posebno področje, da morejo za kak cilj več narediti. Ne vežejo se toliko na župnije, bolj se uveljavlja »življenjsko okolje« na škofijski ravni. Kateheza se ne vrši samo za otroke, ampak tudi za odrasle, ne toliko sistematično, kakor življenjsko in z večjo zavzetostjo. Po CEB se župnije vedno bolj prenavljajo v življenjsko skupnost. To je kvas, ki gradi na Kristusovih vrednotah in na njegovih merilih.

JP

Jugoslavija je slavila Tita

V sredo 25. maja je predsednik Tito izpolnil 85 let življenja. Preživel je vse ostale politike in generale, ki so aktivno nastopali med zadnjo vojno. Ze od leta 1957 se njegov rojstni dan praznuje kot Dan mladosti. Idejo za ta dan je dal sam Tito leto prej, ko je mladim po sprejemu štafete v Belem dvoru dejal: »Ceprav ta dan praznujemo kot dan mojega rojstva, mislim, da bi mu morali dati drugačno ime: dan naše mladosti, našega športa, dan mladega rodu ter njenega nadaljnega duševnega in telesnega razvoja.«

Tudi na letošnji Dan mladosti je bila mladina tista, ki je izvedla na stadionu JLA v Beogradu skladno sestavljen program pod naslovom »Na Titovi poti«. 4.200 fantov in deklet je ob polnem stadionu ter ob zvokih fanfar gromko pozdravilo Tita z besedami: »Za koga? Za ljudstvo! Za koga? Za partijo! Za koga? Za Tita!« V ritmu modernih plesov in jugoslovanske folklorne so zapeli: »Mi smo ta zastava, koja od sunca blista, ta Jugoslavija, taj slavni Titov put, nad tribunami pa je žarel napis: »Svoboda, bratstvo in enotnost, socializem, neodvisnost, samoupravljanje, neuvrščenost.«

Ob zaključku je Tita pozdravila 13-letna učenka Marica Lojen iz Kumrovcu, ki mu je izrazila željo, da »da bi nas še dolgo vodil po svoji in naši poti«.

Komunistična partija pa je letošnji Titov rojstni dan povežala še s 40-letnico, odkar je Tito prišel na čelo partije. Pri tem je bilo rečeno, da se je Tito Stalinu dvakrat uprl: ko je poleg osvobodilnega boja proti Stalinovi volji začel s socialno revolucijo ter leta 1948, ko se ni hotel podrediti Moskvi in začel hoditi lastno pot v socializem.

Gotovo so danes vsi v Jugoslaviji veseli, da če je že zmagal komunizem, da je Tito šel po svoji poti in je v državi veliko več svobode in blagostanja kot v drugih vzhodnih socialističnih državah. A vsi Dnevi mladosti ne bodo mogli vrniti sirotam njih očetov, staršem pa njihovim sinov in hčera, ki so bili pobiti po zmagi revolucije leta 1945 in je njihov grob še vedno neznan. Vsem tem je Dan Mladosti pomenil vse prej kot dan veselja. V njih sreih zija rana, ki jo bo zacelila samo smrt.

Binkoštno srečanje Slovencev v Nemčiji

»Slovenskega duha, slovenskega srca«, pod tem geslom so se letos, v nedeljo 29. maja, že enajstič zapored zbrali slovenski izseljenci v mestecu Sindelfingen pri Stuttgartu. Ze v dopoldanskih urah si v mestu srečeval znanke, ki so se nato v velikem številu zbrali pri sv. maši, katero je, v spremstvu drugih duhovnikov, daroval dr. Janez Zdešar. Med mašo je na koru pei moški zbor »Fantje izpod Grmade«, pred oltarjem pa so stale deklice v narodnih nošah.

Po maši je moški zbor pred oltarjem občuteno zapel nekaj narodnih pesmi in navzočim nudil edinstven umetniški užitek. Pred cerkvijo so nato otroci spustili v zrak stotine belih, modrih in rdečih balončkov z napisom gesla dneva. Popoldansko srečanje se je nadaljevalo v velikanski dvorani, ki so jo organizatorji za to priložnost najeli. Tu se je zbralo nad dva tisoč ljudi. Navzoče so bile tudi mestne oblasti in predstavniki podjetij, kjer delajo Slovenci.

Goste je najprej pozdravilo dekle v narodni noši. V imenu zbora »Fantje izpod Grmade« je spregovoril Ivan Brečelj in tako prinesel na srečanje pozdrave s Primorske. Zbor je s svojim nastopom navdušil številno občinstvo. Koroško je odlično zastopala folklorna skupina iz Sel pod Karavankami, nato so se vrstili razni godalni ansambli, ki so poskrbeli za družabnost. Marsikomu je bila tako dana možnost, da se je srečal z znanci in v veselju družbi s sorojakom preživel prijeten večer.

Hvalevredno dejstvo je tudi, da se je zbor »Fantje izpod Grmade« odzval vabilu, se podal na dolgo pot in s svojim petjem prispeval k uspehu prireditve. Posebna

zasluga gre izseljenskem duhovniku Cirilu Turku in njegovim neutrudnim sodelavcem, ki so v prireditve vložili vse moči in tako pripomogli k izrednemu uspehu tega srečanja.

UTRIP CERKVE

• Ljubljanski pomožni škof dr. Stanko Lenič je nedavno obiskal nekatera mesta na Bavarskem v Nemčiji, kjer živijo in delajo naši izseljenci. Tako je bil v Münchnu, Ingolstadt, Augsburgu in Nürnbergu. Povsod je maševal, delil prvo sveto obhajilo in birmoval. V Münchnu se je pri zaključni škofovi maši zbralo nad 500 naših ljudi.

• Vatikanski dnevnik »L'Osservatore Romano« je objavil 10. maja dolg, stvaren in lep članek o Slovenceh v Kanadi in v tej zvezi tudi o zgodovini Slovencev na splošno. Po mnenju lista živi sedaj v Kanadi 30.000 Slovencev, povečini v industrijskih predelih Toronto in Hamiltona.

• Stiri sto let obstoja je pred kratkim slavil »Grški zavod« v Rimu, ki ga je ustanovil 1576 papež Gregor XIII. za oblikovanje duhovnikov vzhodnega obreda. Po ustanovitvi ukrajinskega in ruskega zavoda študirajo v njem zlasti Grki, Albanci in melkiti iz Sirije ter Libanona. Zavod vodi od leta 1897 benediktinci.

• Dva župnika in šestnajst vernikov iz Bostona (ZDA), ki pripadajo episkopalni Cerkvi, so izjavili, da nameravajo prestopiti v katoliško Cerkev, ker je njihova Cerkve dovolila mašniško posvečenje tudi za ženske.

ZAHVALA

Globoko ganjeni nad tolikimi izrazi sočustvovanja ob smrti naše drage

Marije Serazin

se srčno zahvaljujemo darovalcem cvetja, gg. duhovnikom iz te in onstran meje ter vsem, ki so nam stali ob strani in so na kateri koli način počastili njen spomin.

Družina Serazin

Trst, 1. junija 1977

OD TEDNA DO TEDNA

■ Predsednik italijanske vlade Andreotti in zunanji minister Forlani sta obiskala Grčijo in Romunijo. V Atenah sta se mudila dva dni, kjer sta razpravljala predvsem o razvoju Evropske gospodarske skupnosti, v katero naj bi se vključila tudi Grčija. Postanek v Bukarešti je trajal tri dni. Italijanska državnik sta se pogovarjala s predsednikom države Ceausescu in predsednikom vlade o evropski varnosti v luči skorajšnje beograjske konference, prav tako pa so bili predmet razgovorov gospodarski odnosi predvsem na petrolejskem in kmetijskem področju, kjer naj bi prišlo do povečane trgovinske izmenjave.

■ Italija ima v Beogradu novega poslanca, ki je Alberto Cavaglieri. Do sedaj je bil predstavnik Italije pri OZN v New Yorku. Walter Maccotta, njegov predhodnik v Beogradu, je bil imenovan za italijanskega veleposlanca v Moskvi.

■ Na povabilo predsednika Tita je prišel v Jugoslavijo na večdnevni uradni obisk zahodnonemški kancler Helmut Schmidt. Slednji je bil do sedaj le enkrat v Jugoslaviji in sicer leta 1955, ko je kot mlad zvezni poslanec obiskal Beograd. Ko ga je videl sedaj, je vzkliknil: »Pa to je nekaj fantastičnega!« Po pogovorih v Beogradu je odšel na oddih za nekaj dni na črnogorsko obalo.

■ Odstopiti je moral avstrijski obrambni minister general Karl Lütgendorf. Parlamentarna preiskovalna komisija je namreč ugotovila, da ni povedal vse resnice v zvezi z nameravano pošiljko orožja v Sirijo. Minister je namreč skušal tja poslati 555 zabojev s 400.000 strelnimi naboji, kar je nasprotovalo osnovnemu zakonu o nevtarnosti Avstrije.

■ Na Nizozemskem so imeli državnozbornske volitve, na katerih so porasli zlasti socialisti. Od skupno 150 poslanskih sedežev so si jih osvojili 53, deset več kot so jih imeli do sedaj. Porasli so tudi demokrati, od 48 na 49 ter liberalci od 22 na 28. Zelo slabo so se odrezali komunisti. Od sedmih sedežev so padli na dva. Dosedanji predsednik vlade Den Uyl, socialist, je dejal, da bo skušal sestaviti koalicijsko vlado z demokrati.

■ Moluški teroristi, ki se borijo za samostojnost otočja Moluki, katero spada sedaj pod Indonezijo, so se polastili prejšnji ponedeljek vlaka Amsterdam-Groningen, v katerem je bilo 56 potnikov ter osnovne šole v Assenu, v kateri je bilo 105 otrok ter 4 učitelji. Vse so proglasili za talce, dokler ne bi nizozemska vlada spustila na svobodo 20 zaprtih moluških teroristov, ki so bili obsojeni na 6 do 7 let zapora zaradi napada na vlak in zasedbe indonezijskega konzulata v Amsterdamu decembra 1975. Ko je med šolskimi otroki izbruhnila epidemija driske, so teroristi otroke spustili na svobodo, še vedno pa držijo kot talce potnike na vlaku in štiri učitelje.

■ Obenem z ustavo je sklenil vrhovni svet SZ spremeniti tudi državno himno. O predlogu je poročal »ideolog« komunistične partije Mihajl Suslov. To bo že tretja sovjetska državna himna. Najprej je bila državna himna SZ »Internacionala«, ki je kasneje postala partijska himna. Nato so sprejeli himno na glasbo Aleksandra, katere besedilo pa je preveč poudarjalo »veliko Rusijo« in vsebovalo hvalnico Stalinu. Zato je zadnje čase niso več peli, ampak samo igrali.

■ Neki sovjetski inženir iz Rige je prisilil posadko letala sovjetske letalske družbe Aeroflot, ki je letelo na notranji progi SZ, da je zavilo iz smeri in pristalo na letališču 45 km severno od švedske prestolnice. V letalu je bilo 17 potnikov. Sovjetske oblasti so takoj zahtevale od švedskih oblasti, da jim preusmerjevalca izročijo, češ da je terorist, te pa so odgovorile, da med obema državama ne obstaja pogodba za izročitev.

■ V kraju Southgate (Kentucky, ZDA) je izbruhnil požar v nočnem klubu, ki ima prostora za 4.500 ljudi. Po dosedanjih poročilih so našli 160 trupel, končna številka pa utegne biti mnogo večja.

■ V Angoli je prišlo do oboroženega upora zoper sedanjega predsednika Agostinha Neta, ki pa so ga predsedniku zveste čete kmalu strle. Uporniki naj bi bili pristaši bivšega notranjega ministra Nita Alvesa in političnega komisarja oboroženih sil José Van Dumena. Oba sta bila kot »frakcionaša« pred nedavnim izključena iz gibanja MPLA. Zagovarjata »črni« rasizem, tj. vsa oblast naj bi prešla v roke črncev. Sedaj so namreč na vodilnih mestih meščani. Tudi Neto je mulat. Zelo ga je prizadelo, da so uporniki ubili kar šest vodilnih članov strankinega vodstva. Med njimi so višji častniki in ministri. Obema voditeljema upora pa je uspelo pobegniti.

Bralci pišejo

Hrupni motorji

Kar tri dni je sekcija združenja italijanskih in naših partizanov ANPI s Peči, iz Rupe in Gabrij s plesom in briško kulturno »divigala« naše ljudstvo ob Vipavi in v duhu fratelance pomagala k slabljenju narodne zavesti. Organizatorji so v prireditve vključili v sodelovanju z Associazione motociclistica goriziana tudi tekmo v motokrosu, veljavno za prvenstvo Treh Benečij. Tekmovanje je bilo v nedeljo 29. maja in se ga je, kot pravijo, udeležilo nad 250 motociklistov.

Vaščani Peči in okoliških vasi smo bili tako prisiljeni več ur v soboto (ko so bile vaje) in v nedeljo prenašati mučni hrup motorjev, požirati izpušne pline in biti nemočni pred brezobzirnim nastopom vozačev, ki so vozili čez travnike in polja, v gozdu plašili živali in ptice, po vaseh pa kvarili živce tistih, ki si ob nedeljah žele miru. Prav tako je bila nadležna premočna glasba na prireditvenem prostoru, kjer so bili ljudje ob bližnjih hišah prisiljeni do polnoči poslušati bolj ali manj prijetno glasbo ter čakati konca, da so lahko šli k počitku. Premnog vaščan je bil zaradi tega nevoljen.

V njihovem in svojem imenu sem napisal te misli, da bi oblasti te vrste hrupnih prireditve omejile, jih prestavile tja, kjer povzročajo najmanj nadležnosti in zaščitile tudi našo naravo pred oskrunjenjem.

Vaščan s Peči

Nekateri žgoči problemi

Režimi prihajajo in odhajajo, narod pa živi naprej. Zato so stiki manjšine z matično domovino važni; manjšini je tako taktiziranje dovoljeno, ne sme pa iti tako daleč, da bi trpela bistvena ideološka in moralna načela. Kot o življenju naroda o njegovi usodi v največji meri odloča narod sam, tako je tudi z manjšino. Njena največja moč je v zavesti lastne sile. Menim zato, da slovenska manjšina na Primorskem, ki jo zlasti predstavlja Slovenska skupnost, ne bi smela biti slepa za napake današnjega režima v Jugoslaviji in bi morala imeti pogum tudi nanje pokazati.

Malo upravičena se mi zdi izjava dr. Rafka Dolharja ob uradnem obisku SSK v Ljubljani 3. februarja 1977, ko je dejal, da »smo zadovoljni z uspehi, ki jih matična domovina dosega s svojo družbeno ureditvijo«. Ko je ob tistem srečanju predsednik SZDL Slovenije Mitja Ribičič v svojem govoru izrazil željo, naj bi katoliški predstavniki sodelovali v organih slovenske družbe, bi ne bilo napak prijazno ga spomniti, da bi se to že zgodilo, če bi SRS znala pokazati kako spravno gesto, npr. dovoliti gradnjo župnijske cerkve v Novi Gorici, prispevati k obnovi od potresa poškodovanih cerkva v Posočju, prekljcati nekatere krivične procese proti duhovščini, vrniti zaplenjene zavode in stavbe (npr. cerkev sv. Jožefa v Ljubljani) ipd.

Zlasti pa se mi zdijo pri ureditvi odnosov med slovensko manjšino na Primorskem in matično državo važni naslednji žgoči problemi:

a) jugoslovanski režim mora opustiti vsako rušenje simpozija v Dragi. To se pravi, obisk Drage mora biti prost vsem Slovincem in to velja toliko bolj za predavatelje;

b) opustitev vsakega rušenja in oviranja svobodnega tiska v zamejstvu, kot je to primer vse od leta 1945 naprej. Odprava poniževalnega indeksa za zamejsko literaturo in prvem obdobju in vse slovenske literature in ostalega tiska v drugem. Dvig prepovedi, da slovenski pisatelji ne smejo tiskati svojih knjig, kjerkoli to želijo.

c) slovenski domovi morajo biti odprti vsem Slovincem in vsem organizacijam;

d) odprte meje vsem zamejcem, tudi takim, ki so kritični do matičnega režima;

e) finančne podpore zamejskim kulturnim ustanovam se morajo deliti ne glede na pripadnost posameznim strankam in ideologijam.

Ivan Podlogar, Toronto, Kanada

• V nedeljo 15. maja je kardinal Wojtyła posvetil novo cerkev v Nowi Hutu. Ta cerkev »Matere božje, kraljice Poljske« hoče biti najlepši spomenik tisočletnice uradne pokristitve poljskega ljudstva. Sredstva za to mogočno stavbo so poleg domačinov prispevali tudi katoličani iz Zah. Nemčije in ZDA.

• Znani nadškof Helder Camara, nadškof iz Recifa v Braziliji je v pogovoru za zagrebški verski list »Glas koncila« dejal med drugim: »Večkrat sem že dejal, da bi Jugoslavija, ki stoji na čelu neuvrščenih držav, mogla pri tem odigrati prevladno vlogo, ko bi uspela ustvariti zares človeški socializem, ki bi spoštoval religijo kot osvoboditeljsko moč.«

V nevarnosti je slovenski šolski okraj

Slovensko javnost je hudo iznenadilo potočilo, da je deželno odbornišvo za vzgojo in kulturne dejavnosti izdelalo načrt za ustanovitev šolskih okrajev v deželi Furlaniji-Juljski Benečiji, med predlaganimi okraji pa ni posebnega šolskega okraja za slovenske šole. Načrt je odbornik Mizzau predložil v razpravo deželnemu svetu, ki se bo moral o načrtu izreči in ga sprejeti ali spremeniti.

Zelo nas je začudilo in presenetilo to postopanje deželnega odbornika Mizzaua. Ta mož je pred dobrim letom sklical posvetovalno srečanje s kulturnimi, šolskimi in občinskimi zastopniki goriške pokrajine, ki se je vršilo v dvorani pokrajinskega sveta v Gorici. Tam je nedvoumno zvedel, da so vse slovenske in tudi prisotne italijanske ustanove bile soglasne, naj se za slovenske šole v deželi ustanovi lasten šolski okraj. Isti odbornik je bil tudi seznanjen, da tak okraj zahtevajo vsi slovenski demokratično izvoljeni šolski sveti na Goriškem in Tržaškem. V tem smislu so se izrekli občinski sveti slovenskih občin, goriški občinski svet in še druge ustanove. Zahteva slovenske narodne skupnosti v Italiji je zato odborniku Mizzauu in ostalim deželnim oblastem dovolj znana. Kljub temu so jo preslišali in je niso niti vzeli v poštev ob izdelavi načrta za šolske okraje. S tem je deželni svet izpričal, da ne misli dati Slovincem lastnega šolskega okraja, kot ga zahtevamo.

Kaj sedaj? Karel Šiškovič se v nedeljskem Primorskem dnevniku sklicuje na demokratične stranke v deželni svet. »Stranke ustavnega loka v deželni zboru so nedavno uradno izjavljale ob svo-

jem obisku v Ljubljani in v Kopru, da se bodo zavemale za pravice manjšin, tako kot je to pojmovano in napisano v Osimskih sporazumih. Sedaj je priložnost, da to pokažejo z dejanji, ker je vsaka teorija dobra le v trenutku, ko se preverja v vsakodnevni praksi. Hočemo verjeti, da bodo stranke ustavnega loka storile svojo dolžnost in v razpravi popravile to, kar deželno odbornišvo za vzgojo ni imelo poguma ali politične volje storiti.«

Upanje, ki ga Karel Šiškovič stavi v stranke ustavnega loka, je lepa stvar, toda izkušnja prča, da nas vse stranke pitajo z lepimi besedami, dajo pa samo, kar so prisiljene. Naše prepričanje je zato, da bomo toliko dobili, kolikor si bomo sami priborili. Šolski okraj bomo dobili, če ga bomo vsi Slovenci složno in brezpogojno zahtevali, kot smo že izkazali svojo voljo.

Zato bi Šiškovičev poziv moral veljati predvsem slovenskim volivcem komunistične partije in socialistične stranke, naj od svojih strankinih vodstev v deželi zahtevajo spremembo deželnega načrta tako, da se vanj vključijo tudi samostojni šolski okraj za slovenske šole v deželi Furlaniji-Juljski Benečiji. Bodo slovenski volivci omenjenih strank imeli toliko poguma in politične volje, da bodo to zahtevali? V prihodnjih tednih bomo to zvedeli.

K. H.

V ponedeljek 6. junija ob 20.30 bo v Finžgarjevem domu na Opčinah

OBCNI ZBOR

Zveze cerkv. pevskih zborov na Tržaškem

Praznik ob poimenovanju osnovne šole v Doberdolu

Na binkoštno nedeljo 29. maja smo imeli v Doberdolu pomenljivo slovesnost: slovensko osnovno šolo smo poimenovali po koroškem pisatelju Prežihovem Vorancu. Slavnost je pripravil poseben koordinacijski odbor, ki so ga sestavljali predstavniki učiteljstva, staršev, občinske uprave in prosvetnih društev. Poimenovanje se je vršilo kar na odprtem: na šolskem dvorišču v prijetnem pomladnem dopoldnevu, začelo pa se je nekaj po enajsti uri in trajalo preko trinajste.

Za uvod in prijetno razpoloženje je igrala domača godba na pihala »Kras«. Napovedovala je Franka Jarc, dijakinja slovenskega liceja. Slovesnost je začel župan Andrej Jarc z govorom v slovenskem in italijanskem jeziku, s čimer je razložil pomen slovesnosti in pozdravil številne goste, med katerimi sta bili hčerki pisatelja Prežihovega Voranca in jugoslovanskega konzula iz Trsta Renka.

Nato sta zastopnika učiteljstva in staršev odkrila doprsni kip pisatelja, ki bo odslej krasil doberdolsko šolo. Domači župnik je spregovoril nekaj priložnostnih besed, s katerimi je opozoril, naj bodo visoki ideali, ki je o njih pisal in se zanje boril Voranc, vedno pred očmi vsem, ki bodo odslej stopali v to šolo ali bodo mimo nje hodili. Župnik je nato pisatelj doprsni kip blagoslovil.

Prof. Karlo Černic je v daljšem govoru orisal pisateljev lik in delo. Temu so sledili pozdravni govori gostov. Kot prvi je nastopil že 80-letni učitelj Peter Lenardič, ki je učil v Doberdolu leta 1920 preden je bila slovenska šola na Primorskem nasilno ukinjena. V govoru, ki so mu vsi pozorno prisluhli, je orisal svoje delo v Doberdolu in stanje slovenskega šolstva po prvi svetovni vojni. Govor je izvenel v spodbudo mladim, naj ljubijo svoj materni jezik. Nastopili so še razni zastopniki šol, ki že nosijo ime Prežihovega Voranca iz Raven na Koroškem, iz Kranja, z Jesenic, iz Ljubljane, iz Srednje Bistrice, iz Doline pri Trstu, predstavniki izobraževalnih skupnosti iz Ljubljane in Nove Gorice ter drugi predstavniki oblasti.

Vsi so prinesli pozdrave ter izrazili veselje nad srečanjem z rojaki v Doberdolu. Mnogi so prinesli darila za šolo, zlasti knjige ter sliko Kotelj, pisateljevega rojstnega kraja. Hčerka pisatelja, ki sta se tudi udeležili slovesnosti, pa je doberdolska šola poklonila sliko s kraškim motivom, delo domače umetnice.

Pozdravom je sledil kulturni program: nastopili so posamezni razredi slovenske in italijanske šole z recitacijami ter otroški zbor z narodnimi in drugimi pesmimi. Predstavila sta se še mešani zbor »Hrast« s pesmima »Naročilo« in »Naša pesem«

ter moški zbor »Jezero«, ki je zapel »Oj Doberdolu« in »Vstajenje Primorske«. Slovesnost je zaključila godba na pihala.

Ob koncu so prireditelji povabili vse udeležence na dvorišče za šolo, kjer je bil pripravljen prigrizek in kozarec domačega vina. Tu se je srečanje še dolgo nadaljevalo med kramljanjem in petjem, obnavljala so se stara prijateljstva in poznanstva ter sklepala nova.

Bila je tudi odprta razstava v šolskih prostorih na temo Prežihov Voranc in njegova dela, razstava ročnih del osnovnošolskih otrok ter povojnih spominskih fotografij, ki so si jo udeleženci slovesnosti ob poimenovanju šole v velikem številu ogledali.

TOMEK VETRIH

Živahno zanimanje je v goriških slovenskih krogih, zlasti med mladino, zbudila samostojna pesniška zbirka pod gornjim imenom, ki je izšla pred kratkim v Gorici, opremljena z risbami in tiskana na gladkem papirju.

Pesnik Tomek Vetrh, razmeroma mlad, letnik 1948, s skavtskim imenom Sinjeok Orel, nam v kratki predstavitvi na začetku pove, da je obiskoval italijansko šolo. Zaradi tega je njegov polet v slovenski pesniški svet toliko bolj presenetljiv. Pismi sta mu že prej objavljala lista Pastirček in Planika. Tokratna zbirka pa je kot taka njegov prvenec.

Slog in stili pesmi so preprosti, v njih ni opaziti naprežanja po novem, modernem pesniškem izrazu, ki naj bi zadovoljil poklicnega kritika, pač pa toliko bolj iskrenost, odkrivanje sočloveku doživljaja narave, ljubezni, žalostnih in veselih razpoloženj. Izpoved je jasna, globoka, prisrčna, tako da njih prebiranje človeka sprosti in umirja.

Ob prizorih in doživljajih narave se v nadaljevanju povzpe pesnikova misel do mističnih preiščevanj (npr. pesem Križ ob steni), do božičnega doživljanja, do doživlja slovenstva. Pride do iskanja: Kdo sem? Človek sem in Bog me je ustvaril, da bi spoznal darove: življenje, smrt, žalost, veselje, ljubezen, trpljenje. Poleg ličnih doživljajev torej tudi miselna zrelost.

Na skavtska doživljaja nas spominja pesem Taborni ogenj. V spomin prijatelju Petru Spacapanu je posvečena pesem Ugasla mladost kot tudi Zalostinka: Peter, zapustil si nas, prežgodaj, a tvoj spomin je vedno med nami.

Med drugim se spominja tudi matere, dekleta... Skratka, zdi se, da se bo mladi

Birma v Rojanu

V nedeljo 22. maja je bila menda po vojni prvič slovenska birma v naši cerkvi. Vseh birmancev iz raznih mestnih župnij je bilo 44. Iz naše župnije jih je bilo 14. Birma je bila med sv. maši, ki jo je daroval g. nadškof Peter Cocolin. Otroci so bili dobro pripravljani in so pri maši lepo sodelovali. Pogumno so obnovili krstne obljube. Botri so potem svoje varovance predstavili škofu, ki jim je podelil zakrament sv. birme. Pri darovanju so birmanci v ovojnicah prinesli svoj dar za misijonsko župnijo v Keniji, za katero skrbi tržaška škofija. Darovali so 150.000 lir. Slovesnost je pozivilo ubrano petje rojanskega cerkvenega zbora.

Gospod nadškof se je po končani maši slikal z vsemi birmanci, se z njimi razgovarjal in rokoval. Upajmo, da bodo ti mladi kristjani, potrjeni z darovi Sv. Duha, znali dorasčati v dobre ljudi in trajno ohranjati prijateljstvo s Kristusom.

Preučevanje deželnega urbanističnega načrta

Na seji, ki se je vršila v Mavhinjah 25. maja, so člani sekcije SSK med drugim preučili deželni urbanistični načrt, ki je bil predložen 1. decembra 1976.

Ugotovili so, da namerava deželna uprava ustvariti poseben rezervat za celotno področje občine, ki sega od železnice do državne meje. To področje bi bilo namenjeno gozdarstvu, pastirstvu in le v manjši meri kmetijstvu, z izredno restriktivnimi gradbenimi možnostmi.

Takšen načrt bi onemogočil kakršen koli razvoj tega področja in nujno prisilil domačine k izselitvi. Na žalost bi se povrnili na stanje, ki je bilo pred dve sto leti. Ugotovili so nadalje, da gornji načrt predvideva za ostali del občine, od železnice do morja, obširne gozdove in parke ter da osredotoča gradbene dejavnosti na področju Devina in Sosljana.

To potrjuje odkriti raznarodovalni namen načrtovalca. Obenem ne upošteva, da bi morala obala nuditi domačinom primerne možnosti za gospodarske in turistične dejavnosti. Dalje ni zajamčen dostop k morju vsem prebivalcem in drugim uporabnikom iz bližnjih področij. Člani so zato postavili odločno zahtevo, naj občinska uprava v celoti zavrne predlagani deželni urbanistični načrt.

Glede pobratenja z občino Buje so prisotni izrazili mnenje, da bi morali istosčasno skleniti pobratenje tudi z neko slovensko občino. Predlagali so Slovenske Konjice na Štajerskem, kjer je v prvi sve-

Pesniška zbirka »Kapljice«

pesnik sčasoma razvil v zrelo pesniško osebnost. Da ne bo ustvarjal poezije zaradi nje same, ampak zato, da bi drugim odkrival lepoto, duhovne in človeške vrednote. Da mu pesniška izpoved ne bo polje, kamor bi odlagal s sebe mračne in neprijetne trenutke — ki pač nikomur v življenju niso prihranjeni — ampak predvsem to, da bo svojo okolico dvigal k višjemu, svetlejšemu. V tem poslanstvu bo vsekakor večji, četudi lahko manj moderen in svetovljanski.

Zato njegov pesniški prvenec zasluži našo pozornost in priporočilo. Naj sežejo naši ljudje po njem, dobijo ga v slovenskih knjigarnah in na upravi našega lista. - kp

Iz Beneške Slovenije

Oskrumba dveh cerkva v Beneški Sloveniji

V noči od 15. do 16. maja so do sedaj neznan zlikovci vdrli v dve cerkvi v Beneški Sloveniji in ju tudi oskrnili. V Lješah so iskali denar, a so našli v puščicah le nekaj drobiža. Denar so iskali tudi v tabernaklju, ki so ga s silo odprli.

Isto noč so obiskali še Oborčjo pri Stari gori. Tam so napravili v cerkvi sv. Antona škodo za kar 10 milijonov. Z batom so razbili kip sv. Antona, ki je bil iz rezanega marmorja. Uničili so tudi kip Kristusa in lestence, odnesli pa so zlat in srebrni kelih. Bolj kot sama tatvina je domače prebivalstvo užalostilo divjaško razdejavanje, ki so ga v cerkvi napravili. Zal jih orožniki do sedaj še niso znali odkriti.

točni vojni živila velika večina občanov, prisilno izseljenih zaradi fronte, ki je tekla pri Devinu.

Člani sekcije SSK so nadalje izrazili vso podporo vinogradnikom, da se ohrani občinska razstava domačih vin, ki bi jo hoteli nekateri omejiti. Razstava je že postala tradicionalna in nudi konkreten dokaz vedno boljšega uveljavljanja domačega pridelka, ki je sad velike požrtvovalnosti naših kmetov.

Člani so tudi sklenili, da priredi SSK v Nabrežini 2. in 3. julija ljudsko veselico z bogatim kulturnim programom.

Zaključen XXVIII. letnik

»Literarnih vaj«

Letos so izšle namesto dosedanjih sedem le tri številke (skupaj 96 strani), ker so se stroški tako povečali, da se lista brez podpore ni dalo več izdati, čeprav to kot dijaško glasilo z vso pravico zasluži. Edino Trgovski tehnični zavod »Žiga Zoise« v Trstu je plačal eno številko, kar bi z nekoliko dobre volje lahko storile tudi druge šole. Pa tudi združenja staršev bi lah-

»Ukve« - nova številka

Nedavno je izšla letošnja prva številka tega župnijskega vestnika iz Kanalske doline, nič manj zanimiva in pestra od prejšnjih. List je razmnožen, toda tokrat nastopa že kot javno glasilo, ker je prijavljen na sodišču v Tumeču (Tolmezzo), z odgovornim urednikom v osebi ukovškega župnika samega.

Uvodnik je dvojezičen (tako tudi važnejši članki). Iz njega odsevajo odločne besede »Govoriti hočemo svoj materin jezik doma, v cerkvi, v gostilni in na cesti.«

Med novicami izstopajo one iz župnijskega sveta, o popravilu dragocenih kipov sv. Filipa in Jakoba iz leta 1750 v domači cerkvi, o izvršenih popravilih cerkve, o tem, da je društvo »Lepi vrh« dobilo na razpolago dvorano nad vaško mlekarno. (Mislimo, da bi služila tudi za kako kulturno prireditel ali za obisk kakega pevskega zbora.) Izvedo, da so domačini v nabiralni akciji za domačo cerkev nabrali skoraj dva milijona lir. Vse to nam priča, kako so tamkajšnji ljudje, katerih izročilo je pravzaprav še koroško, navezani na svojo domačijo in cerkev.

V nadaljnjem je povzetih več člankov iz drugih listov, med temi tudi poročila o nastopu msgr. Battista, videmskega nadškofa, na emigrantskem dnevu v Čedadu januarja letos, na katerem se je v plemenitih besedah opravičil slovenskim Benečanom za večkratno nerazumevanje Cerkve do njihovih posebnosti.

Ob koncu je objavljenih tudi nekaj spisov, ki so jih spisali ukovški otroci v domači govorici pod novim učiteljem, ki je

ko uspešno podprla list, če bi se bolj zavedala poslanstva, ki ga imajo.

Vendar pa uredništvo lista ne misli pokopati. Naprej se bo iskala možnost, da bodo »Literarne vaje« še izhajale. Najlepši dokaz za to razpoloženje je razpis nagrade za najboljšo povest ali novelo, ki naj bi izhajala v prihodnjem letniku. Nagrada znaša 20.000 lir.

Na list je bilo naročenih v preteklem letu 663 dijakov. V Gorici srednja šola 100, učiteljšče 35, licej 35, v Trstu licej Prešeren 110, učiteljšče 90, Trgovski zavod 50, srednja šola Sv. Jakob 32, srednja šola Sv. Ivan 42, srednja šola Rojan 15, srednja šola Dolina 25, srednja šola Opčine 15, strokovna šola v Trstu 2, srednja šola Prosek 27, srednja šola Sv. Križ 25, srednja šola Nabrežina 60.

Ze več mesecev se govori o novem dijaškem listu. List naj bi izhajal razmnožen, kar pa je velik korak nazaj od tiskane lista. Pobudniki novega lista so izrekli ostro in nerazumljivo kritiko dosedanjih »Literarnih vaj«, ki se jim zdijo premalo odprte in premalo »napredne«. Gre za osebe, ki so močne v kritiki vsega, kar ne dobi blagoslova iz neke posebne kuhinje. Rušiti je lahko, graditi novo pa težko, včasih skoro nemogoče. Če bi imeli dobro voljo, bi lahko že prišlo do sporazuma z uredništvom »Literarnih vaj«. Npr. dalo bi se uesti posebno rubriko za aktualna vprašanja, dijaki bi pa lahko stopili v uredniški odbor, kakor so že bili, s čimer bi se preprečilo drobljenje sil in sredstev. - ej

znal prisluhni krajevnim vrednotam in izročilu. Dva spisa v slovenskem narečju imata naslov »Nascia puantina« in »Muoia baita«, eden v furlanščini pa »Il me cjan«.

Prof. Salvatore Venosi iz Zahnic poroča, kako ga je pred časom zmotila trditve avstrijskega manjšinskopravnega izvedenca dr. Weiterja, ko je v spisu o Kanalski dolini trdil, da se tamkajšnji Slovenci niso nikoli potrudili, da bi imeli pouk v materinem jeziku. Takrat se je tudi njemu zdelo, da bi bil slovenski tečaj obsojen na neuspeh. Toda zmotil se je bil v tamkajšnjih ljudeh; ko je bil sprejel poučevanje, je bil deležen razmeroma velikega števila prijav.

Župnijski vestnik iz Ukev rešuje torej pozabljeno zapuščino duhovnih in kulturnih vrednot in jih na novo odkriva domačinom. S pozornostjo do krajevnih navad in izročil bo opravil edinstveno kulturno delo. Rešiti je treba iz pozabe še veliko krajevne kulture, od domačega izrazja do rekov, pregovorov in drugih posebnosti, ki jih prek vsedravnega tiska in televizije grozi zadušiti poplava tujih poročil.

Koroški človek v teh krajih mora znova priti do svoje osebnosti. Le z znanjem tudi svoje materine govorice lahko razvije svoje sposobnosti in polni meri, se počuti enakopravnega člana družbe. Pomanjkanje jezikovnih pravic ima navadno ozadje socialnega zatiranja. Prišleki od zunaj imajo več pravic in odločanja kot sami domačini. Tako stanje pa lahko traja le do tedaj, dokler se slednji ne zavejo lastnega nenaravnega položaja.

Vinko Vodopivec in fašistične oblasti

Ivo Juvančič je v Znamenju št. 6, 1976 objavil članek »Goriška duhovščina v spopadu s fašizmom«. Na podlagi dokumentov, ki sta jih zbrali goriška kvestura in prefektura in ki so sedaj v Ljubljani, piše o tedanjih duhovnikih na Goriškem, med njimi tudi o Vinku Vodopivcu. Iz tega članka ponatiskujemo naslednje vrstice:

O V. Vodopivcu vemo, da je prve križe z oblastjo imel posebno takrat, ko mu je neka italijanska mati, ki je bila menda celo plemkinja, prinesla oljnatu sliko, naj jo obesi v cerkvi sv. Katarine: kako Kristus sprejema sina, italijanskega tenenteja, ki je padel na Skabriju. Za Vodopivca je bilo najhuje, da »junak«, vsaj tako je bil upodobljen, drži v rokah »tricoloro«. Povedal je, da mora dobiti dovoljenje pristojnih cerkvenih oblasti, ker gre za »veliko sliko«.

Kot prvi dokazni prekršek so mu leta 1929, v letu konkordata, zapisali, da ni volil. Po božiču 1930 je imel težko afero zaradi slovenskega misijona v Kromberku. Leta 1931 so ga pestili zaradi pesmi v čast sv. Cirilu in Metodu, ki so jo peli v Solkanu. V zvezi s tem je imel preiskavo in konfiscirali so mu »Ilirijo oživljeno« in slovensko knjigo o katoliškem gibanju. Nato je videti, da je mnogo poročil izgubljenih. Razpisali pa so se leta 1936, ko je Vodopivec postal župnik, ne da bi bil opravljal župnijski izpit. Ni jim bilo pogo- du, da je po slovensko pridigal, oba Bra-

tuža sta pa pela: najbrž je pel samo Pepi, Lojze pa je bil pri orglah.

Pri Vodopivčevi mapi se vidi, da v bližini ni imel uradnih obveščevalcev, ne fašistične stranke ne karabinerjev — oboji so bili v Solkanu. To je bilo dobro zanj in za premnoge obiskovalce. Bil je komunist in vsak organist na Goriškem je skušal priti do njega. Z vseh strani so mu nosili pesmi, on pa je rad ustrejel, če je le mogel. O vsem tem v mapah — nič.***

Slovenci v Italiji se bomo tega moza spomnili na velikem taboru v Doberdolu v soboto 18. in v nedeljo 19. junija.

Do značilnega incidenta je prišlo 24. maja v baziliki sv. Klementa v Rimu, kjer je pokopan apostol slovenskih narodov sv. Ciril, ki si ga zase lastijo tudi Bolgari. Odposlanstvo makedonske Cerkve se je dogovorilo s predstojniki bazilike, da se bo makedonska slovesnost začela ob deseti uri, nakar bi sledila bolgarska. Bolgari pa so jugoslovanske Makedonce prehiteli in prvi začeli s proslavo. Očitno so nato vso slovesnost namenoma zavlačevali, tako da se je jugoslovanska slovesnost mogla začeti šele ob dvanajsti uri. Z jugoslovanske strani sta bila navzoča tudi veleposlanik pri Apostolskem sedežu Zdenko Svete in veleposlanik v Italiji Boris Jovič, ob grobu sv. Cirila pa je zapel komorni zbor RTV Skopje.

Odstop goriške pokrajinske uprave

Samo dve leti je goriška pokrajina mogla imeti redno upravo. Pri volitvah 15. junija 1975 je prišlo med levosredinskimi strankami ter med strankami leve in skrajne desnice (MSI) do »pat pozicije«, to se pravi 12 glasov proti dvanajstim. Demokristjani so ob pomoči PSDI in PRI pod vodstvom G. Agatija uspeli sestaviti odbor, ki pa je bil vedno v nevarnosti, da se zruši. Zadnje čase je prišlo do nesporazumov med samimi člani pokrajinske uprave. Tako so preteklo soboto socialdemokrati (PSDI) dali nalepiti po goriškem mestu plakate, s katerimi obtožujejo DC, da je hotela komisarsko upravo na pokrajini.

Ta je postala neizbežna, ko se je izkazalo, da sedanji odbor ni zmožen odobriti proračuna, ki bi moral biti sprejet do 24. maja. Zato je osrednji deželni nadzorni odbor imenoval 25. maja izrednega komisarja dr. Angela Feruglia, ki je 31. maja popoldne proračun podpisal potem ko je sprejmenil nekatere njegove postavke.

V takem vzdušju se je nato pričela zdajnja seja goriškega pokrajinskega sveta. Predsednik Agati je svetovalce obvestil, da je bil proračun podpisan in dal na dnevni red svojo ostavko in ostavko odbora. Ta je bila ob dveh vzdržanih glasovih sprejeta. Pričakovati je, da bo sedaj goriški prefekt poslal komisarja na pokrajinsko upravo, ki bo pokrajinski odbor razpustil in razpisal predčasne volitve.

Demokristjani Slovenci ne bomo za tem pokrajinskim odborom, svetom in upravo točili solz. Dejstvo je, da se v času njegovega življenja v njem ni govorilo o Slovenceh, kot da Slovencev in slovenskih

In v tem smislu hoče goriško zborovanje doprinesiti svoj delež na poti zdravega in širokega evropeističnega razmaha.

Gostovanje gledališča »Komedija« iz Zagreba

Letošnja gledališka sezona, ki jo je pripravilo SSG iz Trsta ob sodelovanju ZSKP in SPZ iz Gorice in ki je nudila abonentom tako malo umetniškega užitka, zlasti kar se tiče predstav tržaškega gledališča, se je zaključila v Gorici z gostovanjem gledališča »Komedija« iz Zagreba. Ta igralska skupina je zamejskim Slovincem že dobro znana, saj je predlanskim nastopila v Trstu in Gorici z glasbeno komedijo »Jalta, Jalta«, lani pa v gledališču Rossetti v Trstu z glasbeno igro »Gubec beg«.

To pot je v torek 31. maja v gledališču Verdi nastopila z glasbenim kavbojskim stripom »O' kay«. Gre za parodijo zgodb z Divjega zapada, kjer nastopajo kavboji, Indijanci, najeti morilci, podli trgovci z žganjem ter skrivnostni Mehikanec, ki govori tekočo španščino in je povsod tam, kjer gre za »revolucion in contrarevolucion«.

Ta zvrst igre je seveda povsem drugačna kot smo jih navajeni videti na naših odrih; morda se še najbolj približa raznim podobnim televizijskim oddajam. Zgodba je preprosta: Trgovec s ponarejenim viskijem, bivši vojni kurat, se želi polastiti nekega ranca; da bi dosegel podpis od mladega lastnika, da ugrabi njegovo sestro. Morda bi uspel v svojih namerah, da se ne pojavita dva kavboja, ki pomagata pravici do zmage. Sta to glavna nosilca odrskega dogajanja, ki vnašata med gledalce vedro razpoloženje, kakor tudi Mehikanec, José Jorge, ki je ustvaril svoj-

Šport

Olympia-Redarji 3 : 1

Prvenstvo 1. odbojarske divizije je zaključeno. V soboto je bila goriška Olympia še enkrat uspešna, tako da zaseda na konni lestvici zaslužno prvo mesto z 18 točkami. Pri tem si je zagotovila le obstanek v ligi, čeprav je v zadnjih treh mesecih dokazala, da bi se lahko borila za napredovanje. Letošnja organizacija prvenstva pa tega ni dopuščala. Cisto na začetku sezone je namreč goriška ekipa pripravila priložnost, da bi se kvalificirala v skupino za prestop. Takrat je igralcem še manjkala kondicija, pa tudi nihče se ni nadejal, da bodo naši mlajši odbojkarji doživeli takšen razcvet. Z ozirom na lanske težave si nismo upali računati več kot na obstanek, toda mladi kot Marko in Stefan Cotič ter Rado Lavrenčič so se presenetljivo izboljšali. In to neke sredi sezone, nakar so sledili sadovi večletnega dela z njimi. Skoda je letos zamujene priložnosti, zato pa bomo v prihodnjem letu merili višje, da se le ohrani osnovna šsterka, ki jo bo treba dopolniti s prilivom. Vsem naporom navkljub je še vedno čutili hudo pomanjkanje igralcev, ki bi se resno zavzeli za športno udejstvovanje, in to otežkoča vsako daljnoročno načrtovanje.

★

11. Turnir prijateljstva

Na sobotnem nastopu z Redarji je Olympia v glavnem skušala štediti z močmi, kajti naslednjega dne je ekipa morala v Dolino pri Trstu, kjer je bil finale Turnirja prijateljstva. Nastopalo je šest moštev, poleg Bora in Olympije še dve iz Slovenije (Fužinar in Enotnost) in dve iz Hrvaške (Bulevard in Uljanik). Vsi so drugolišaji na svojem območju, razen naših zastopnikov. V družbi ravenskega Fužinarja in reškega Bulevarda je bila Olympia dvakrat prisiljena k predaji. Prav s Fužinarjem, ki je bil tudi končni zmagovalac turnirja, so goriški odbojkarji dali od sebe največ. V prvem setu so zprali 13, v drugem pa 11 točk. Ravenčani so slavili le zaradi fizične premoči v tej tekmi.

V naslednjem dvoboju z Bulevardom pa so naši najbrž opešali, ker se niso več borili z začetnim zagonom. Učinkovalo pa je tudi razočaranje zaradi neuspeha s Fužinarjem, kateremu niso le zaradi naključja mogli iztrgati vsaj enega seta.

Popoldne je bil finale za prvo mesto med Borom in Fužinarjem. Prevladal je slednji 2:0. Na tretje mesto se je uvrstila ljubljanska Enotnost, četrti je bil Bulevard, peti Uljanik in kot zadnja Olympia. Tekmo za peto in šesto mesto so organizatorji ukinili zaradi pomanjkanja časa. - P. T.

Pastirček št. 8

S to številko je ta priljubljeni list zaključil svoj XXXI. letnik. Veseli smo, da je vzdržal, čeprav se je lani zdelo, da so mu ure štete. Prenos v Gorico in nov uredniški odbor sta mu dala novega poleta. Pričakujemo, da se bo »Pastirček« po počitnicah zopet vrnil med naše otroke, kot je zapisal plemeniti prijatelj, ki je za list daroval 200.000 lir.

Zaključila se je povest v nadaljevanjih »Lajnar Marión«, »Goriški sprehodi« pa se bodo tudi v novem letu še nadaljevali. V tej zadnji številki je govora o delu jezuitov v Gorici in o cerkvi sv. Ignacija.

Pripovednih spisov je več: Zablodela čebela (Elin Pelin), Pogovor na lipi (Branko) in Prvi tobak (F. S. Finžgar). Pesmi so prispevali Ljubka Sorli, Zora Saksida in A. B., Zorko Harej pa je uglasbil pesem Srečka Kosovela »Naša bela mačica«. V literarnem delu je za mesec junij predstavljen F. S. Finžgar, ki je umrl 2. junija 1962 v Ljubljani.

Maj je Marijin mesec, zato govori katehet o češčenju Matere božje in o majniški šmarnični pobožnosti, je pa tudi mesec prvih obhajil, zato naj bi prvoobhajanci potem ostali zvesti nedeljski maši, kjer skupaj molimo, poslušamo, kar je Jezus rekel in storil, prejemo Boga pod podobo kruha, kar je Jezus rekel in storil ter se vzpodbujamo v skrbi za uboge in trpeče.

Učiteljica Ljuba Smotlak pa je napisala posebno »Odprto pismo«, v katerem vabi Pastirčkove bralce, naj se tudi letos prigrasijo v počitniško kolonijo v Dragi - jk

■ Poslanska zbornica v Rimu je sprejela sklep, da se šolsko leto 1977-78 izjemoma prične 20. septembra, od prihodnjega leta pa 10. septembra. Odpravljene so popravni izpiti v jesenskem roku za obvezno šolo. Nadomestili jih bodo posebni tečaji za posameznike, da se poglubi njih znanje.

V soboto 4. in nedeljo 5. junija se v STANDREŽU nadaljuje

Praznik špargljev

Sobota 4. junija: ob 20. uri odprtje prireditve in plesna zabava;

Nedelja 5. junija: ob 15. uri slikarski »ex tempore«; ob 19^h nastop pevskih zborov »Mirko Filej« iz Gorice, »Hrast« iz Doberdoba in mladinskega iz Štandreža.

Dramska skupina »Štandrež uprizori Nušičevo komedijo »ANALFABET«

Sledi ples. Na voljo odlični šparglji, domača jedaja in pijača.

DAROVI

Za sklad Katoliškega glasa: Justina Morretti 4.000; I. K. 5.000; duhovnik Ciril Lavrič, Avstrija, 20.000 lir.

Za Alojžijske: Ana Rijavec 10.000 lir. Tereza Polencič daruje za Katoliški glas in za Katoliški dom po 5.000 lir.

Za Finžgarjev dom na Opčinah: družina Dolenc-Zerjal v spomin Mimice Hollstein 5.000 lir.

Za Skupnost Družina Opčine: Marija Ražem, Bazovica 164, v spomin pok. Ivanke Grgič 3.000; slovenski tržaški skavti namestop cvetja na grob dr. Berceta 50.000; Marija Leban, Bazovica (gostilna) namesto cvetja na grob Alberte Križmančič in Stefanije Milkovič 10.000; prijatelji iz Trsta v spomin pok. Alberte Križmančič 10.000; namesto cvetja na njen grob skupina sosedov iz Bazovice 17.000 in Marija Zagar, Bazovica, 5.000; Regina Markon v počastitev spomina pred kratkim umrlih sovaščanov brata Andreja, Petra Mantovana, Stane Frank in malega Edija 50.000; sestra Marija v spomin dragega brata Viktorja 10.000 lir.

Za cerkev na Ferlugah: žena in hčerki Mantovan v spomin moža in očeta Petra 30.000 lir.

Za cerkev na Banah: sestra Marija v spomin brata Viktorja Ban 50.000 lir.

Za cerkev na Opčinah: družina Dolenc-Zerjal v spomin Mimice Hollstein 5.000; bivše pevke »Zvone« v počastitev spomina Milke, umrle v Ljubljani 10.500 lir.

Za Marijanišče na Opčinah: Margerita Krevatin 50.000 lir.

Za Marijin dom v Rojanu: N. N. 5.000 lir.

Za cerkev sv. Jožefa v Ricmanjih: Zmaga Mastellaro 5.000 lir.

Za Slomškov dom v Bazovici: Leban Marija 10.000; N. N. 10.000 ob kuhinjskem tečaju; Marija Mezgec 2.500; žena v spomin Karla Česnik 10.000; Vida Mlač iz Albišole-Savona 5.000; hči v spomin Roze Merzina-Pattavina 10.000; N. N. iz Trsta 5.000; tečajnice kuhinjskega tečaja 20.000; Titty Smeccchia 5.000; ob zlati poroki Rudolfine in Alojzija Boštjančič 55.000; v spomin Alberte Križmančič: sorodniki 10.000, Marija Marc 10.000; hči Sonja v spomin Stefanije Milkovič iz Gropade 10.000; zalujoča družina v spomin Giordana Cosmini 20.000 lir.

Za novi oltar in ogrevanje v Bazovici: Marija Ražem 10.000, Jerman Anita 5.000, v spomin Ivanke Grgič Srečko 20.000, ob krstu Alena Posega 20.000, v spomin pok. Fonda (Pesek) in Zagar (Bazovica) 5.000, v spomin Maksa Hrobat 14.000 žena in hčere, Marija Kralj (Padriče) 5.000, v spomin prof. Otona Berceta družina Ozbič 3.000, ob krstu Danijela Grgič 23.000, Marija Križmančič 2.000, ob krstu Luka Družina 20.000; Grgič Justa (Gropada) 2.000, ob obletnici Antona Križmančič žena Jožefa 5.000, ob smrti Joahima Marc žena Marija 10.000, Marija Ražem 5.000, v spomin Mire Gornik sin Mario 10.000, Antonija Križmančič v spomin staršev 10.000, Franc Križmančič 2.000, v spomin Alberte Križmančič darujejo: Marija Leban 5.000, Angela Grmek 2.000, Marija Marc 10.000, Marija Ražem 10.000, Marija in Dora Zivice 5.000, v spomin Marije Grgič hči Marija 5.000, Vida Bernetič 5.000.

Za cerkev v Gropadi: v spomin tete Nine iz Boljunca Kristina Kalc 10.000, v spomin Milkota in Zofke sorodniki 4.000, Marta Mužina 8.000.

Za cerkev na Padričah: družina Grgič v spomin pok. očeta Stankota 10.000, Titty Smeccchia 2.000, ob pogrebu očeta Vinkota Grgič hči Emilija 20.000 lir.

ZAHVALA

V petek 27. maja smo položili k večnemu počitku drago sestro in teto

Marijo Mlakar vd. De Podestà

Toplo se zahvaljujemo msgr. F. Močniku za pogrebne obrede, gg. J. Erženu in M. Zornu, s. Andrejini, organistu in pevкам, darovalcem v dobre namene ter vsem, ki so bili kakorkoli v pomoč, za pokojno molili in jo spremenili na zadnji poti.

Družine Mlakar, Breljih, Prašnik

Gorica - Cerkno, 31. maja 1977

ZVEZA SLOVENSKE KATOLIŠKE PROSVETE V GORICI
v sodelovanju z včlanjenimi društvi, priredi v nedeljo 5. junija
ob 16. uri v Katoliškem domu

GLASBENI POPOLDNE

Nastopili bodo gojenci glasbenih šol iz Doberdoba, Štandreža in Gorice ter mladinski pevski zbor »Kekec«. Vstop prost. Vsi prijatelji mladine prisrčno vabljeni!

vprašan v goriški pokrajini sploh ni, čeprav so v tem upravnem telesu sedeli in kimali ter vedrili ljudje, ki se občasno ponosno tolčejo po prsih, da so Slovenci.

Ako pride do novih volitev, pričakujemo, da v pokrajinski svet pridejo naši ljudje, ki se bodo zavedali, kaj je njihova dolžnost in ki prav gotovo ni ta, da bodo tja hodili samo gret stolčke.

Program manjšinskega zborovanja v Gorici

Kot smo že najavili, bo v soboto 4. junija v Gorici študijsko zborovanje o problematiki narodnih manjšin in etničnih skupnosti v Italiji. Zborovanje bo v Attemsovi palači. Na sporedu je dvanajst referatov, ki jih bodo imeli predstavniki slovenske, furlanske, valdostanske, ladinsko-tridentinske, sicilske in sardinske narodne skupnosti. Najbolj številno je slovensko predstavništvo. Govorili bodo dr. Stoka, prof. Bratuž, prof. Lokar, pisatelj prof. Boris Pahor in dr. Susič, slednji za goriški Inštitut za mednarodno sociologijo. Med predavatelji so nekateri univerzitetni profesorji s Sardinije, zastopniki kulturnih ustanov s Sicilije ter predstavniki manjšinskih političnih strank alpskega loka.

Zborovanje prireja študijska krožka »Anton Gregorčič« v Gorici ter »Virgil Šček« v Trstu, pokroviteljstvo nad njim pa ima Slovenska skupnost v deželi Furlaniji-Juljski Benečiji. Začetek v soboto ob 10. uri, nadaljevanje pa bo v popoldanskih urah. Zvečer je na programu kulturni spored tudi v palači Attems, na katerem želijo organizatorji predstaviti gostom slovensko kulturo. Nastopil bo moški zbor »Mirko Filej« s koncertom slovenskih narodnih in umetnih pesmi.

Zborovanje o manjšinski problematiki se uvršča v okvir združevanja in boljšega spoznavanja narodnih manjšin v Italiji. Prireditelji so povabili tudi druge manjšinske stranke in organizacije, ki se bodo verjetno udeležile zborovanja.

Posebej želi ta seminar poglobiti tematično evropskega združevanja in vloge manjšin v novi Evropi. Prav od življenjske volje posameznih narodnih skupnosti je odvisno, če bodo manjšine tudi aktivno prisotne v bodočih evropskih organizacijah.

ski in silno privlačen lik. Igro prepletajo plesni vlozki in zelo prijetna glasba, ki jo je ustvaril Stipica Kalodjera, Beograjecan po rodu, doktor medicine, skladatelj, dirigent in član orkestra RTV Zagreb, dobitnik številnih nagrad na domačih in inozemskih festivalih.

Občinstvo je bilo številno, a ne iz goriškega abonmaja, ki je očitno ob slabih izkušnjah iz prejšnjih predstav raje ostalo doma. Dvorano je napolnila mladina, ki je ob igri tudi najbolj uživala. Vodstvo SSG je namreč za to priložnost usmerilo v Gorico tudi več mladinskih abonmajev tržaškega gledališča. Tako jih je bilo mnogo iz Nove Gorice, Trsta in Kopra. Ob koncu igre so simpatični igralci imeli za seboj tako mlade kot odrasle, kar je tudi izpričal velik aplavz. In pri tem se pojavi samo po sebi vprašanje: zakaj so to zmazni doseči igralci iz SFRJ Jugoslavije, ne pa naši igralci iz Trsta? Krivda gotovo ni na njih, temveč na vodstvu, ki daje na spored nemogoča in neprimerna dela. - ef

OBVESTILA

Zveza slov. katol. prosvete v Gorici bo imela redno sejo v ponedeljek 6. junija ob 21. uri. Vabljeni vsi odborniki.

Mesečna maša za cerkveno edinost bo v Trstu v Marijinem domu (ul. Risorta 3) v ponedeljek 6. junija ob 18.30. Sledi razgovor in vpisovanje za ekumensko potovanje po Italiji.

DSI v Trstu vabi na razgovor o evrokommunizmu, ki bo v ponedeljek 6. junija ob 20.15 v društvenih prostorih, ulica Donizetti 3.

Slovenski kulturni klub v Trstu priredi v soboto 4. junija večer, posvečen 60-letnici majniške deklaracije. Predaval bo dr. Maks Šah. Začetek ob 19.30.

V Bazovici bosta šolski prireditvi bazoviške osnovne šole v četrtek 9. junija ob 20. uri in gropajske osnovne šole v nedeljo 26. junija ob 18. uri. Prvo obhajilo bo v Bazovici 19. junija, sv. birma v nedeljo 3. julija ob 19.30.